

First Year M.A. Sanskrit Examination, July /August 2011

Directorate of Distance Education

(Repeaters)

Paper – I : CLASSICAL LITERATURE – 1

Texts: 1) किरातार्जुनीयम् - I and II Cantos

2) महाश्वेतावृत्तान्तः कादम्बर्याम्

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70+10

Note : Answer either in Sanskrit or Kannada or English.

PART – A

(Freshers & Repeaters)

I. अधोनिर्दिष्टेषु पद्येषु द्वयं विवृणुत । 10

- 1) अचिरेण परस्य भूयसीं विपवीतां विगणय्य चात्मनः ।
क्षययुक्तिमुपेक्षते कृती कुरुते तत्प्रतीकारमन्यथा ॥
- 2) द्विषतामुदयः सुमेधसा गुरुस्वन्ततरः सुमर्षणः ।
न महानपि भूतिमिच्छता फलसंपत्प्रवणः परिक्षयः ॥
- 3) कृतारिषङ्गर्जयेन मानवीमगम्यरूपां पदवीं प्रपित्सुना ।
विभज्य नक्तंदिवमस्ततन्द्रिणा वितन्यते तेन नयेन पौरुषम् ॥
- 4) विधाय रक्षान्परितः परेतरानशङ्किताकारमुपैति शङ्कितः ।
क्रियापवर्गेष्वनुजीविसात्कृताः कृतज्ञतामस्य वदन्ति सम्पदः ॥

II. एकं गद्यभागं सानुवादं व्याख्यात । 10

उत्क्षिप्य नीचमानेव तत्समीपमिन्द्रियैः पुरस्तादाकृष्यमाणेव हृदयेन, पृष्ठतः प्रेर्यमाणेव पुष्पधन्वना, कथमपि मुक्तप्रयत्नमप्यात्मानमधारयम् । अनंतरं च मेऽन्तर्मदनेनावकाशमिव दातुमाहितसंताना निरीयुः श्वासमरुतः । स्वेदलवलेखाक्षालितेवागललूज्जा । मकरध्वजनिशितशरनिकरनिपातत्रस्तेवाकम्पत गात्रयष्टि: ।

अथवा

बालिके ! कल्याणिनी तव अविसंवादिनी अचपला बालभावे अत्याकृतिरियम् । तत्करोषि मे वचनमेकमध्यर्थ्यमाना ? इति । ततो मया सविनयमुपरचिताङ्गलिपुट्या दर्शितादरमभिहितः । ‘भगवन् ! कस्मादेवमभिधत्से ? काहम् ? महात्मानः सकलत्रिभुवनपूजनीयाः त्वादृशाः पुण्यैर्विना निखिलकल्मषापहारिणीमस्मद्विधेषु दृष्टिमपि न पातयन्ति, किं पुनराज्ञाम् । तद्विश्रब्धमादिश्यतां कर्तव्यम् । अनुगृह्यतां अयं जन’ इति ।

III. वनेचरकृत राजनीति वर्णनं विशदयत ।

10

अथवा

भीमं प्रति धर्मराजकृत समाधानोक्तिं विशदयत ।

IV. महाश्वेतायाः पात्रचित्रणं कुरुत ।

10

अथवा

पुंडरीकं प्रति कपिङ्गलस्य उपदेशं लिखत ।

V. ‘क’ विभागाद्वयं ‘ख’ विभागाद्वयं प्रसङ्गानुसारं व्याख्यात ।

10

‘क’ – विभागः

- 1) ‘प्रवृत्तिसाराः खलु मादृशांगिरः’ ।
- 2) ‘निराश्रया हन्त हता मनस्विता’ ।
- 3) ‘अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरूपीयसि दृश्यते गुणः’ ।
- 4) ‘स विधेयपदेषु दक्षतां नियतिं लोक श्वानुरुद्ध्यते’ ।

‘ख’ – विभागः

- 1) ‘इदमच्छोदं सरःस्नातुमध्यागमम्’ ।
- 2) ‘मनोभवाभिभूतां त्रायस्व’ ।
- 3) ‘अशेषजनपूजनीया चेयं जातिरिति’ ।
- 4) ‘भगवन् ! गुहाण, तवायमात्मजः’ इति ।

VI. अ) संस्कृतभाषायां अनुवादं कुरुत ।

10

(आंग्लमाध्यमाभ्यर्थिनां कृते)

Radio plays significant role. This is an audio media of communication. This is a successful means in a rural set up. Dramas, speech, conversations, music, quiz, interviews, women empowerment programmes etc. informations are broadcasted. Government of India broadcast in the name of ‘All India Radio’ in all important languages.

(कन्नडमाध्यमाभ्यर्थिनां कृते)

ಆಶಾಶಾಜೆಯು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಠ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ಇದು ಶ್ರವ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಭಾಷಣ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಂಗೀತ, ರಸವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸಂದರ್ಶನ, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ‘ಅಲ್ಲಾ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

आ) ಕರ್ನಾಟಿಂಬಾಷಾಯಾं ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾಯಾಂ ವा ಅನುವಾದं ಕುರುತ ।

10

पत्रालयद्वारा देशविदेशोभ्यः पत्राणि, पुस्तकानि, संदेशाश्च प्राप्यन्ते नीयन्ते च । तन्त्रीवार्ता विभागः तन्त्री-माध्यमेन संदेशान् नयति । एवमेव दूರವाण्यापि अति शीघ्रेण सर्वप्रदेशोभ्यः प्रापयितुं शक्यते । दूरमुद्रणं फ्रॉಯाक्स, टेलेक्स् इत्यादीनां साहाय्येनापि सम्पर्कं साधयितुं शक्यते ।

अथवा

इ) द्वयोः अर्थविस्तरणं कುರುತ । (संस्कृತ भाषायाम्):

20

- 1) ‘नासमीक्ष्य परस्थानं पूर्वमायतनं त्यजेत्’ ।
- 2) ‘शीलं सर्वत्र वै धनम्’ ।
- 3) ‘गृहीत इव केशेषु मृत्युना धर्ममाचरेत् ।

PART – B (Freshers only) (80 Marks Scheme)

VII. ‘भारवेरथगौरवम्’ -चर्चयत ।

अथवा

बाणस्य वर्णना सामर्थ्यं प्रति प्रबन्धं लिखत.

10